

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح استفساریه ماده (۵۹) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه
جمهوری اسلامی ایران»
(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

«طرح استفساریه ماده (۵۹) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران» با هدف رفع سردرگمی و جلوگیری از تضییع حقوق برخی از کارکنان مشمول تأمین اجتماعی شاغل در دستگاه‌های مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری، در دوره نهم مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید، لکن پس از ارسال نزد شورای نگهبان با ایراداتی مواجه گردید. حال کمیسیون محترم پس از عودت مصوبه مجلس توسط شورای نگهبان، به‌طور کلی اقدام به حذف مصوبه سابق مجلس نموده است.

مخصوص صحن علنی

مشخصات طرح

دوره دهم - سال دوم

شماره ثبت:

۲۱

شماره چاپ:

۷۵۳

تاریخ چاپ:

۱۳۹۶/۹/۱۳

معاونت پژوهش‌های

سیاسی - حقوقی

دفتر: مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۵۵۹۸

تاریخ انتشار:

۱۳۹۶/۹/۱۸

بررسی مصوبه کمیسیون

ماده (۱۰۶) قانون مدیریت خدمات کشوری، مصوب ۱۳۸۶/۷/۱۸ مبنای محاسبه کسور بازنشستگی و محاسبه حقوق بازنشستگی مشمولان این قانون را تعیین نموده است. از سوی دیگر ماده (۵۹) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه، مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ نیز آن دسته از کارکنان دستگاه‌های اجرایی که مشمول قانون تأمین اجتماعی می‌باشند را از هر جهت از جمله شرایط بازنشستگی و سایر مزایا تابع قانون تأمین اجتماعی دانسته است. با این توضیح که تمایز این دو قانون در مبنای محاسبه کسور بازنشستگی است. بدین صورت که به موجب قانون تأمین اجتماعی فوق‌العاده اضافه‌کار جزء آن دسته از مزایایی است که باید نسبت به آنها کسر حق بیمه صورت بگیرد و در نتیجه در محاسبه حقوق بازنشستگی نیز ملاک قرار می‌گیرد، ولی قانون مدیریت خدمات کشوری، فوق‌العاده اضافه‌کار را جزء این دسته از مزایا نمی‌شمارد و در نتیجه در محاسبه حقوق بازنشستگی نیز لحاظ نمی‌گردد. حال باتوجه به اینکه مشمولین قانون تأمین اجتماعی که در دستگاه‌های اجرایی موضوع قانون مدیریت خدمات کشوری به خدمت اشتغال دارند از یکسو تابع قانون تأمین

۱. ماده (۱۰۶) - مبنای محاسبه کسور بازنشستگی و برای محاسبه حقوق بازنشستگی کارمندان مشمول این قانون حقوق ثابت به اضافه فوق‌العاده‌های مستمر و فوق‌العاده بند «۱۰» ماده (۶۸) این قانون می‌باشد.

۲. ماده (۵۹) - آن دسته از کارکنان دستگاه‌ها که مشمول قانون تأمین اجتماعی می‌باشند از هر جهت از جمله شرایط بازنشستگی و سایر مزایا نیز تابع قانون مذکور و اصلاحات آن می‌شوند.

کسانی که تا قبل از اجرای قانون مدیریت خدمات کشوری (۱۳۸۸/۱/۱) از فوق‌العاده اضافه‌کار آنان کسور بازنشستگی کسر شده است، متناسب با مبلغ کسر شده، در پاداش پایان خدمت و حقوق بازنشستگی آنان محاسبه می‌گردد. در دستگاه‌هایی که در آنها طرح طبقه‌بندی مشاغل کارگری در اجرای ماده (۱۲۴) قانون مدیریت خدمات کشوری اجرا شده است، کارکنان مشمول قانون کار فقط از مزایای قانون کار استفاده می‌نمایند.

اجتماعی می‌باشند و ازسوی دیگر مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری هستند، این اختلاف مبنا موجب ایجاد سردرگمی درخصوص مبنای حقوق بازنشستگی آنان و محاسبه فوق‌العاده اضافه‌کار در این خصوص گردید.

ازاین‌رو استفساریه طرح شده در مقام رفع این اختلاف و ابهام، به دنبال تصریح به کسر حق بیمه از فوق‌العاده اضافه‌کار کارکنان مشمول قانون تأمین اجتماعی در طول اجرای قانون برنامه پنجساله پنجم است تا به نوعی حکم «قانون تأمین اجتماعی» درخصوص مستخدمین مشمول قانون تأمین اجتماعی شاغل در دستگاه‌های مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری اجرا گردد. لکن شورای محترم نگهبان با عنایت به نظر تفسیری خود درخصوص اصل هفتادوسوم قانون اساسی مبنی بر اینکه «مقصود از تفسیر، بیان مراد مقنن است بنابراین تزییق و توسعه قانون در مواردی که رفع ابهام قانون نیست، تفسیر، تلقی نمی‌شود» (نظریه تفسیری ۷۶/۲۱/۵۸۳ مورخ ۱۳۷۶/۰۳/۱۰)، این مصوبه را از جهت اینکه استفساریه نبوده و قانونگذاری جدید تلقی می‌گردد، مغایر اصل هفتادوسوم قانون اساسی دانست.

حال کمیسیون محترم برنامه و بودجه و محاسبات، با عنایت به ایراد مطروحه و عدم قابلیت اصلاح آن و همچنین به‌دلیل اینکه موضوع این استفساریه به‌دلیل منقضی شدن اجرای قانون برنامه پنجم، منتفی شده است، حذف مصوبه سابق را پیشنهاد نموده است.

علاوه‌بر این لازم به ذکر است که به فرض پذیرش این استفساریه و تصویب آن، به‌موجب بند دوم نظریه تفسیری شورای نگهبان درخصوص اصل هفتادوسوم قانون اساسی، «تفسیر از زمان بیان مراد مقنن در کلیه موارد لازم‌الاجرا است. بنابراین، در مواردی که مربوط به گذشته است و مجریان برداشت دیگری از قانون داشته‌اند و آن را به مرحله اجرا گذاشته‌اند، تفسیر قانون به موارد مختومه مذکور تسری ندارد». فلذا در صورتی که مجریان، برداشت دیگری در طول اجرای قانون برنامه داشته و در نتیجه فوق‌العاده اضافه‌کار کارکنان موضوع این استفساریه، جزء مبنای حقوق بازنشستگی آنان تلقی نشده است، این استفساریه کمکی به وضعیت آنان نخواهد نمود.

نتیجه‌گیری

مصوبه کمیسیون در مقام رفع ایراد شورای نگهبان، با عنایت به سه جهت «منقضی شدن اجرای قانون برنامه پنجم و در نتیجه منتفی شدن موضوع طرح»، «عدم امکان قانونگذاری جدید تحت عنوان استفساریه» و همچنین «عدم تأثیر استفساریه نسبت به گذشته» اقدام به حذف مصوبه سابق نموده است که در صورت موافقت مجلس با مصوبه کمیسیون، مصوبه سابق مجلس به‌طور کلی رد خواهد شد و بر این اساس ایراد شورای نگهبان نسبت به مصوبه پیشین نیز منتفی می‌شود.

